

2. KAPITOLA

Každodenná filozofia o tom, ako sa stať legendou

„Nesmiete dopustiť, aby váš oheň vyhasol, aby jeho nenahraditeľné plamienky zanikli v beznádejnom močiarí váhania, neistoty a nečinnosti. Nedovoľte hrdinovi svojej duše zahynúť v osamelej frustrácii zo života. Zaslúžite si ho, no nikdy ste ho nedosiahli. Svet, aký si zaslúžite, sa dá získať. Existuje. Je skutočný. Je dosiahnuteľný. A je váš.“ — **Ayn Rand**

Bol to majstrovský prednášateľ. Skutočne strhujúci rečník. Orátor.

Mal už po osemdesiatke a blížil sa ku koncu svojej vychýrenej kariéry. Po celom svete si ho ctili ako kráľa inšpirácie, legendu životného vodcovstva a úprimného svetového veľikána, ktorý každý deň pomáhal ľuďom objaviť svoje najväčšie dary.

V kultúre presýtenej nestálosťou a neistotou prednášky Orátora priťahovali davy, aké by zaplnili celé štadióny. Tvorili ich ľudia, čo túžili nielen viesť majstrovský život plný kreativity, produktivity a prosperity, ale aj vášnivo pomáhať celému ľudstvu. A nakoniec si boli istí, že za sebou zanechávajú nádherné dedičstvo a budú mať vplyv na nasledujúce generácie.

Práca tohto muža bola unikátna. Spájala v sebe myšlienky posilňujúce bojovníka v našej osobnosti s tými, ktoré ctili citlivého básnika prebývajúceho v srdci. Svojimi prednáškami ukazoval bežným ľuďom, ako uspieť v najvyšších sférach podnikateľského sveta a zároveň si užívať čaro bohatého života. Nabádal ich, aby znovu začali pociťovať úžas, aký sme poznali predtým,

než tvrdý a chladný svet spútal nášho prirodzeného génia prostredníctvom bláznivej komplexnosti, povrchnosti a technologických rozptýlení.

Orátor bol vysoký, pre pokročilý vek sa však už mierne hrbil. Prechádzal sa po pódiu a kráčal opatrnými, no ladnými krokmi. Dokonale sediace uhľovo sivé sako s úzkymi bielymi pruhmi mu dodávalo elegantný výzor. Okuliaře s modrým tónovaním dopĺňali jeho príjemné vystupovanie.

„Život je príliš krátky na to, aby ste zanedbávali svoj talent,“ hovoril Orátor v miestnosti naplnenej tisíckami poslucháčov. „Žijete vo svete možností a vašou povinnosťou je stať sa legendou. Boli ste stvorení na dosiahnutie majstrovských výsledkov, nasledovanie neobyčajne dôležitých životných ciest a na to, aby ste konali dobro na tejto maličkkej planéte. Je vo vašich možnostiach opäť sa stať pánom svojej prirodzenej veľkoleposti v civilizácii, ktorá sa stala z veľkej časti necivilizovanou. Môžete obnoviť svoju ušľachtilosť v globálnej komunite, kde si väčšina kupuje pekné topánky a drahé veci, pričom málokedy investuje do svojho lepšieho ja. Ak sa chcete stať pánom svojho života, mali by ste – nie, musíte – prestať byť „kybernetickým zombíkom“ neustále pripútaným k digitálnym zariadeniam a pretvoriť svoj život na vzor majstrovstva a slušnosti. Musíte sa vzdať egocentricnosti. Tá obmedzuje aj dobrých ľudí. Veľké osobnosti tohto sveta vždy dávali, nie brali. Zbavte sa bežne prijímaného klamu, že vyhrávajú tí, čo si nahonobia najviac. Namiesto toho robte hrdinskú prácu. Len tá ohromí trh svojou kvalitou, originalitou a tým, ako veľmi pomáha ostatným. Pokiaľ ide o ochranu svojho vnútra, navrhujem, aby ste viedli osobný život plný silnej morálky, nebeskej krásy a neoblomnosti. Takto, moji milí, vzlietnete medzi anjelov. A pripojíte sa k bohom.“

Orátor sa odmlčal. Z plných pľúc sa nadýchol. Zdalo sa, že sa mu ťažko dýcha a pri nádychu to mierne pískalo. Sklopil pohľad k svojim štýlovým topánkam vylešteným na vojenskú úroveň.

Diváci v prvom rade videli, ako mu po ostarnutej, no kedysi peknej, tvári stiekla jediná slza.

Stále upieral pohľad k zemi. Jeho mlčanie malo efekt ako dunenie hromu. Orátor zrazu pôsobil nestabilne.

Po niekoľkých stresujúcich sekundách, kedy sa niektorí poslucháči nepokojne mrvili na sedadlách, Orátor položil mikrofón, ktorý držal v ľavej ruke.

Potom pomaly siahol do vrecka nohavíc a vybral z neho úhľadne poskladanú vreckovku. Utrel si líce.

„Každý z vás má určité životné povolanie. Všetci si v duši nesiete inštinkt, ktorý vás vedie k veľkoleposti. Nikto v tejto miestnosti nemusí zotrvať v priemernosti a podľahnúť masovej tuctovosti, ktorá je v dnešnej spoločnosti taká evidentná spoločne s kolektívnou stratou obchodnej profesionality prejavujúcou sa v priemysle. Obmedzenia nie sú ničím iným než myšlienkovým nastavením. Množstvo dobrých ľudí si ho osvojuje dovtedy, kým neuveria, že je realitou. Láme mi srdce, keď vidím toľko potenciálne mocných ľudí uväznených v príbehoch o tom, prečo nemôžu byť profesionálne a osobne výnimoční. Musíte si zapamätať, že výhovorky zvädzajú z cesty, obavy klamú a pochybnosti kradnú vašu budúcnosť.“

Mnohí prikyvovali. Niekoľkí zatlieskali. Potom sa z mnohých miest ozval hlasný potlesk.

„Rozumiem vám. Naozaj,“ pokračoval Orátor. „Viem, že ste si v živote prešli ťažkými časmi. To my všetci. Možno si myslíte, že veci sa nevyvinuli tak, ako ste si to predstavovali v detstve, keď ste boli plní ohňa, túžby a úžasu. Neplánovali ste, že každý deň bude vyzeráť rovnako, všakže? V práci, ktorá možno dusí vašu dušu. Zaoberáte sa stresom, obavami a nekonečnými povinnosťami, čo potláčajú vašu originalitu a kradnú energiu. Túžite po ne-dôležitých veciach a okamžitom naplnení triviálnych priání často spájaných s technológiou, ktorá nás neoslobodzuje, ale zotročuje. Prežívate ten istý týždeň tisíckrát dookola a nazývate to životom.“

Musím povedať, že mnohí z nás zomierajú v tridsiatke a sú pochovaní v osemdesiatke. Takže vás chápem. Dúfali ste, že to bude iné. Zaujímavejšie. Vzrušujúcejšie. Naplňujúcejšie, zvláštnejšie a magickejšie.“

Pri posledných slovách sa hlas Orátora zachvel. Chvíľu akoby lupal po dychu. Na tvári sa mu zjavili obavy a zvrátil obočie. Posadil sa na stoličku smotanovej farby. Tú opatrne na pódium postavil jeden z jeho asistentov. „Áno, uvedomujem si aj to, že mnohí v hľadisku vediete život, ktorý milujete. Prežívate impozantné úspechy, ste pánom svojho sveta a obohacujete svoje rodiny a komunity nadprirodzenou elektrickou silou. Skvelá práca! Bravo! A predsa ste aj vy zažili obdobie tápania v chladnej a nebezpečnej priepasti temna. Aj vy ste sa stali svedkami úpadku svojej kreatívnej a produktívnej

veľkoleposti, dostali ste sa do slepej uličky pohodlnosti, strachu a otupenosti. To potlačilo obrovské zásoby majstrovstva a odvahy vo vašom vnútri. Aj vás sklamali pusté zimy zle prežitého života. Ani vám sa nepodarilo naplniť mnohé zo svojich najkrajších detských snov. Aj vás zranili ľudia, ktorým ste verili, aj vaše ideály boli zničené. Aj vám sa stalo, že niečo zdevastovalo vaše nevinné srdce a zanechalo život poloprázdny ako krajinu zničenú po vpáde ambiciózných cudzích dobyvateľov.”

V obrovskej konferenčnej hale vládlo napäté ticho.

„Nech sa v rámci svojej životnej púte nachádzate kdekkoľvek, prosím, nedovoľte, aby bolesť z nedokonalaj minulosti stála v ceste sláve vašej rozprávkovej budúcnosti. Ste omnoho mocnejší, ako si možno v súčasnosti myslíte. Prichádzajú k vám znamenité víťazstvá, zázračné dary. A ste presne tam, kde máte byť, aby ste mohli osobne rásť. Získate neobyčajne produktívny, skutočne obdivuhodný a nadmieru vplyvný život, aký ste si vyslúžili pri svojich najťažších skúškach. V tejto chvíli nič nie je v neporiadku, hoci môžete mať pocit, že sa všetko rozpadá. Ak máte pocit, že váš život je momentálne v troskách, je to len preto, lebo obavy sú o niečo silnejšie ako viera. S trochou praxe môžete stlmiť zvuk hlasu svojho vystrašeného ja. A zvýšiť hlasitosť svojej víťazoslávnej stránky. Pravdou je, že každá prežitá nepríjemná udalosť, každá toxická osoba vo vašom živote a všetky ťažké skúšky, ktoré ste prekonali, boli dokonalou prípravou na to, aby ste sa stali človekom, akým ste teraz. Tie lekcie ste potrebovali na aktivovanie pokladov, talentu a sily, ktoré sa vo vás teraz prebúdzajú. Nič sa nestalo náhodou. Nič nebolo premrhané. Jednoznačne ste presne tam, kde máte byť, aby ste začali viesť život svojich najvznešenejších túžob. Budete môcť budovať impériu a meniť svet. A možno dokonca aj históriu.”

„To všetko znie jednoducho, lenže v skutočnosti je to oveľa ťažšie,” zakričal muž v červenej bejzbalovej čapici sediaci v piatom rade. Mal na sebe sivé tričko s nápisom Metallica a otrhané rifle, aké sa už deravé dajú kúpiť v každom obchodnom centre. Hoci hlasný prejav mohol pôsobiť neúčtivo, tón hlasu a reč tela toho muža vyjadrovali úprimný obdiv voči Orátorovi.

„Súhlasím s vami, úžasná ľudská bytosť,” odvetil Orátor silnejším hlasom. Postavil sa zo stoličky a jeho gracióznosť doľahla na všetkých zúčastnených. „Myšlienky nemajú hodnotu, ak nie sú používané v praxi. Aj najmenšia

aplikácia má vždy väčšiu hodnotu ako najveľkolepejší zámer. A keby bolo ľahké stať sa úžasným človekom a viesť legendárny život, všetci by to robili. Viete, čo tým myslím?”

„Jasně,” odvetil muž s červenou čapicou a prstom si počúchal spodnú peru.

„Spoločnosť nás nainfikovala sériou nepráv,” pokračoval Orátor. „Napríklad, vraj pôžitok máme uprednostniť pred desivou, no zároveň majestátnou pravdou, že využitie možností vyžaduje tvrdú prácu, pravidelné objavovanie niečoho nového a každodennú oddanosť hlbokú ako more, aby sme vedeli opustiť svoj bezpečný prístav. Podľa mňa je prísľub spokojnej nečinnosti a ľahkého života v konečnom dôsledku stokrát desivejší ako život, v ktorom všetko stavíte na jednu kartu a spravíte nemenné rozhodnutie naplniť svoje najkrajšie sny. Svetová extratrieda začína tam, kde sa končí zóna vášho pohodlia – je to pravidlo, ktoré si vždy pamätajú úspešní, vplyvní a šťastní ľudia.”

Muž prikývol. Mnohí ostatní v sieni urobili to isté.

„Od mladého veku nám ostatní vstúpajú predstavu, že prežiť život od daní hodnotám majstrovstva, ušľachtilosti a slušnosti, by malo byť možné s minimom úsilia. Preto keď naša cesta vyžaduje viac trpezlivosti a vyskytnú sa na nej prekážky, máme pocit, že ideme zlým smerom,” poznamenal Orátor, chytil sa opierok drevenej stoličky a znovu uložil svoje útle telo na sedadlo.

„Vytvorili sme kultúru nepriebojných, slabých a krehkých ľudí, ktorí nevedia plniť sľuby, zdráhajú sa čomukoľvek oddať a zavrhnú vlastné ciele vo chvíli, ak sa vyskytne aj najmenšia prekážka.”

Orátor si nahlas povzdychol.

„Ťažkosti sú dobré. Dosiahnuť veľkoleposť a uvedomiť si svojho vnútorného génia má byť ťažký šport. Iba tí, čo majú dostatok oddanosti na dosiahnutie ohnivých okrajov svojich hraníc, ich budú vedieť rozšíriť. A utrpenie, ktoré zažijete na ceste za realizovaním svojej unikátnej moci, najsilnejších schopností a najcieľavedomejších plánov, je jedným z najväčších zdrojov ľudského uspokojenia. Kľúčom ku šťastiu – a vnútornému pokoju – je vedomie, že ste spravili všetko, aby ste získali svoju odmenu a vášnivo investovali do húževnatého úsilia stať sa najlepším človekom, akým môžete byť. Legendárny jazzový

hudobník Miles Davis neúnavne rozširoval hranice svojej oblasti, aby naplno využil veľkolepý potenciál ukrytý v sebe samom. Michelangelo sa pri produkovanií skvostného umenia nesmierne obetoval po mentálnej, emocionálnej, fyzickej a duševnej stránke. Rosa Parks, obyčajná krajčírka s výnimočnou odvahou, prežila surové ponižovanie, keď ju zatkli za to, že neuvolnila miesto v segregovanom autobuse, čím spustila hnutie za občianske práva. Charles Darwin demonštroval odhodlanie nutné pre dosiahnutie brilantnosti, keď študoval fúzonôžky – áno, fúzonôžky... študoval ich celých osem rokov, až potom sformuloval svoju svetoznámu teóriu evolúcie. Takú oddanosť zdokonaľovaniu svojho remesla by väčšina nášho moderného sveta, ktorý trávi obrovskú časť svojho nenahraditeľného života sledovaním sérií ‚selfie‘ fotiek, raňajok virtuálnych priateľov a hraním násilných počítačových hier, považovala za ‚šialenú,‘ poznamenal Orátor a prebehol pohľadom po ľuďoch v miestnosti, akoby sa chcel každému z nich pozrieť do očí.

„Stephen King, predtým, ako vydal *Carrie*, román, ktorým sa preslávil, pracoval ako učiteľ tvorivého písania na stredných školách a pracovník v práci,“ pokračoval postarší prednášateľ. „Ach, a mali by ste vedieť, že autora tak znechutilo odmietanie a zavrhovanie tohto diela, že rukopis, ktorý napísal vo svojej zanedbanej maringotke, zahodil do koša. Už nemal sil ďalej bojovať. Manželka Tabitha objavila rukopis, kým bol jej manžel preč. Striasla z neho cigaretový popol, prečítala si ho a povedala mužovi, že je úžasný. Až potom ho King nechal vydať. Ako preddavok na práva na vydanie knihy dostal úbohých dvetisícpäťsto dolárov.“

„To myslíte vážne?“ zamumlala žena sediaca pred pódium. Mala na hlave výrazný zelený klobúk, z ktorého trčalo veľké šarlátové pero, a očividne jej nezáležalo na tom, čo si o jej poznámke pomyslia ostatní.

„Myslím,“ reagoval Orátor. „A hoci Vincent van Gogh namaľoval za svoj život deväťsto malieb a tisíc kresieb, oslavovať ho začali až po smrti. Jeho motiváciou na maľovanie nebola túžba ega po svetskej sláve, ale múdrejší inštinkt, ktorý ho nútil vidieť, akú kreatívnu silu by mohol vyjadriť bez ohľadu na to, koľko trápenia by ho to stálo. Stať sa legendou nikdy nie je ľahké. Túto cestu by som však uprednostnil pred trápením zo zotrúvania v priemernosti, akému je vystavené také množstvo potenciálne hrdinských ľudí,“ povedal Orátor pevným hlasom.

„Každopádne musím povedať, že to, čo vám spôsobuje najväčšie ťažkosti, zároveň prináša aj najväčšie príležitosti. Presvedčenia, ktoré vás rozrušujú; pocity, ktoré vás ohrozujú; projekty, ktoré vás stresujú; vyjadrenia vášho talentu, ktorým vaša nesebaistá časť vzdoruje, sú presne tým miestom, ku ktorému by ste sa mali priblížiť. Odvážne vykročte k bránam svojej veľkoleposti ako kreatívny producent, objaviteľ vlastnej slobody a životných možností. A potom rýchlo prijmite presvedčenia, pocity a projekty namiesto toho, aby ste vystavili svoj život zavrhnutia hodným spôsobom. Opäť získať vlastnú zabudnutú moc môžete len tak, že sa konfrontujete s tým, čo vás desí. Iba tak môžete dosiahnuť späť nevinnosť a úžas, ktoré ste stratili pri dospievaní.”

Zrazu začal Orátor kašľať. Najprv len potichu, potom sa však rozkašľal, akoby ho posadol sám diabol.

V zákulisí muž v čiernom saku s výraznými vlasmi ostrihanými na ježka niečo vrel do mikrofónu diskretné zastrčeného v manžete košele. Svetlá zablíkali, potom sa stlmili. Niektorí diváci sediaci pri pódiu sa postavili a nevedeli, čo majú robiť.

Neobyčajne pekná žena s vlasmi úhľadne začesanými do vrkoča s neveselým úsmevom vybehla po kovovom schodisku, po ktorom vyšiel Orátor pred svojou prednáškou. Oblečené mala obtiahnuté čierne šaty s ozdobným bielym golierom. V jednej ruke niesla telefón, v tej druhej ošúchaný zápisník. Jej červené topánky na vysokých podpätkoch klopkali, keď bežala k svojmu zamestnávateľovi.

Pribehla však neskoro.

Orátor sa zvalil na zem ako dobitý boxer s veľkým srdcom, no slabými schopnosťami v poslednom kole kedysi veľkolepej kariéry, ktorú mal ukončiť už pred mnohými rokmi. Starý prednášateľ nehybne ležal. Pri páde si udrel hlavu a z rany mu vytekal maličký pramienok krvi. Jeho okuliare ležali neďaleko. V ruke stále zvieral vreckovku. Kedysi iskrivé oči zostávali zatvorené.